

Raadsvoorstel

Onderwerp **Programma en Overzicht onderwijshuisvesting 2021**
Steller/telnr. H. Boersma/ 06-46155307 Bijlagen 1

Classificatie

• **Openbaar** ○ Geheim

Vertrouwelijk

Portefeuillehouder

Bloemhoff

Raadscommissie

Langetermijn agenda (LTA)
Raad

LTA ja: **Maand 12** **Jaar 2020**
LTA nee: **Niet op LTA**

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

- I. voor de uitvoering van het Programma onderwijshuisvesting 2021 een krediet voor investeringen van € 976.800,- beschikbaar te stellen;
- II. de kapitaallasten horende bij deze investeringen ad € 83.604,- te dekken uit het programma Onderwijs (budget onderwijshuisvesting 2021);
- III. de overige kosten in 2021 te bepalen op € 808.300,- en deze kosten te dekken uit programma Onderwijs (budget onderwijshuisvesting 2021);
- IV. voor de werkzaamheden die vallen onder uitvoering van het pluspakket een krediet van € 654.652,- beschikbaar te stellen;
- V. de kapitaallasten horende bij deze investeringen ad € 51.829,- te dekken uit de reserve scholenfonds Ten Boer;
- VI. de begroting 2021 op programmaniveau te wijzigen.

Samenvatting

Het Programma en Overzicht onderwijshuisvesting 2021 bevat de jaarlijks door de schoolbesturen ingediende aanvragen m.b.t. onderwijshuisvesting. Wij hebben het Programma vastgesteld. Uw raad wordt gevraagd de benodigde middelen beschikbaar te stellen. Toegekende voorzieningen staan op het Programma, afgewezen voorzieningen staan op het Overzicht. Uw raad heeft met het IHP het concrete programma voor (vervangende) nieuwbouw voor de komende jaren al vastgesteld. Daarom zullen aanvragen voor (vervangende) nieuwbouw in deze fase worden afgewezen.

Voor de versterking van de scholen heeft de raad in de voormalige gemeente Ten Boer het Scholenprogramma vastgesteld. Hierin is geregeld welke scholen versterkt worden of (vervangende) nieuwbouw krijgen. De versterking wordt uitgevoerd door de Nationaal Coördinator Groningen. Voor de verduurzaming van CBS de Til, GBS de Poort en OBS Garmerwolde worden nu middelen beschikbaar gesteld, vanuit het door het Rijk toegekende Pluspakket..

B&W-besluit d.d.: 3 november 2020

Vervolg voorgesteld raadsbesluit

Aanleiding en doel

Algemeen

Het Programma en Overzicht is een jaarlijks proces waarin de schoolbesturen een voorziening voor onderwijshuisvesting bij de gemeente kunnen aanvragen. De gemeente en schoolbesturen hebben elk een eigen rol en verantwoordelijkheid ten aanzien van de onderwijshuisvesting. Hieronder zal daar nader op worden ingegaan.

In de bijlage is bij de aangevraagde voorzieningen een korte toelichting gegeven waarin we uitleggen waarom een aanvraag wordt toegekend (Programma) of wordt afgewezen (Overzicht).

Omdat de raad in april het IHP heeft vastgesteld zijn die projecten feitelijk al toegekend. Aanvragen van schoolbesturen die daarvoor nu toch een aanvraag hebben ingediend zullen om die reden worden afgewezen en op het Overzicht worden geplaatst. Voor het opstarten van de IHP projecten heeft de raad ook een algemeen voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld. De aanvraag voor een uitvoeringskrediet voor de IHP projecten zal te zijner tijd afzonderlijk aan uw raad worden voorgelegd.

In dit raadsvoorstel wordt ook een aantal voorzieningen toegekend in het kader van het Programmaplan huisvesting scholen gemeente Ten Boer (scholenprogramma). Dat is niet in het IHP is opgenomen. Dat is de reden waarom er in dit raadsvoorstel extra aandacht aan gegeven wordt.

Versterking scholen voormalige gemeente Ten Boer

Aanleiding

In 2015 is de regionale samenwerking ontstaan tussen de verschillende gemeenten in het aardbevingsgebied, schoolbesturen en de NAM om de versterking en (vervangende) nieuwbouw voor scholen te realiseren. Voor de toenmalige gemeente Ten Boer is dit vastgelegd in het Programmaplan huisvesting scholen gemeente Ten Boer (scholenprogramma) wat destijds door de raad van Ten Boer is vastgesteld. Voor de uitvoering van dit scholenprogramma is een samenwerkingsovereenkomst, d.d. 17 mei 2017, (hierna te noemen SOK) met de NAM en de scholen gesloten. Hierin is de nieuwbouw van het Kindcentrum Ten Boer en de versterking van GBS de Poort (Ten Boer), CBS de Til (Thesinge) en OBS Garmerwolde (Garmerwolde) geregeld. Daarnaast is in een addendum op deze SOK vastgelegd dat de scholen in Woltersum (De Huifkar) en Ten Post (De Wieken) worden meegenomen in de dorpsvernieuwing en in aanmerking komen voor vervangende nieuwbouw.

Versterking

De Nationaal coördinator Groningen (NCG) realiseert, conform de samenwerkingsovereenkomst (SOK) met de voormalige gemeente Ten Boer d.d. 17 mei 2017, de versterking van GBS de Poort (Ten Boer), CBS de Til (Thesinge) en OBS Garmerwolde (Garmerwolde). De versterking wordt voor rekening en risico van de NCG uitgevoerd en is onderdeel van het Programmaplan huisvesting scholen gemeente Ten Boer (scholenprogramma). De streefdatum in de SOK voor de versterking is 1 juli 2021. Gelijkzeitig met de versterking worden duurzaamheidsmaatregelen toegepast. Dit wordt gedaan om zoveel mogelijk synergie voordelen te behalen. Vanwege de daling in het aantal leerlingen wordt GBS de Poort verkleind. In de SOK is vastgelegd dat de kosten voor tijdelijke huisvesting tijdens de uitvoering van de versterking van GBS de Poort en CBS de Til voor rekening van de gemeente komt.

Pluspakket

De scholen die in het scholenprogramma zijn opgenomen voor vervangende nieuwbouw of versterking zijn niet opgenomen in het integraal huisvestingsplan onderwijs (IHP) dat op 1 april 2020 door uw raad is vastgesteld. Binnen het scholenprogramma heeft het Rijk het zogenaamde Pluspakket beschikbaar gesteld. Dit is om naast de bouwkundige versterking de scholen ook te verduurzamen. In de stuurgroep van het scholenprogramma is, onder voorbehoud van het beschikbaar stellen van het krediet voor het Pluspakket door de raad, met instemming van de schoolbesturen vastgesteld om het pluspakket tussen de scholen te verdelen op basis van het aantal leerlingen in 2018. De vastgestelde verdeling is hieronder weergegeven.

School	bw.jr.	doel	Leerlingen aant.			verdeling obv leerlingen 2018
			2015	2018	2030	
De Fontein TB	1958	nw bouw	165	131	110	€ -
De Huifkar TB	1977	nw bouw	243	244	162	€ -
De Poort TB	1986	versterken	113	110	75	€ 369.291
Basissch Woltersum	1949	nw bouw	38	42	25	€ 141.002
Basissch Garmerwolde	1920	versterken	37	40	25	€ 134.288
De Til Thesinge	1921	versterken	41	45	27	€ 151.074
De Wieken Ten Post	1970	nw bouw	61	61	41	€ 204.789
				298		€ 1.000.443
totaal beschikbaar Toekomst pakket						€ 3.303.443
toegekend aan KC Ten Boer						€ 2.303.000
resteert voor overige scholen						€ 1.000.443
per leerling						€ 3.357

Op basis van deze verdeling hebben de scholen een programma van eisen (pve) opgesteld. Het Pluspakket is ontoereikend om alle gewenste maatregelen uit te kunnen voeren. De scholen die versterkt worden dragen zelf ook financieel bij om de meest gewenste maatregelen uit te kunnen voeren.

We stellen nu voor om de duurzaamheidsmaatregelen vanuit het Pluspakket voor CBS de Til, GBS de Poort en de OBS Garmerwolde toe te passen en het krediet á € 654.652 vanuit het Pluspakket op basis van het aantal leerlingen per school op 1-10-2018 beschikbaar te stellen.

Tijdelijke huisvesting

De tijdelijke huisvesting van CBS de Til en GBS de Poort kan plaatsvinden in de locatie van de voormalige OBS de Huifkar in Ten Boer. Het gebouw dient echter voor het gebruik door twee scholen geschikt gemaakt te worden. Ook is er – gedurende de versterking- dagelijks leerlingenvervoer nodig van CBS de Til naar Ten Boer alsmede voor de gymnastieklessen. Ook moeten de beide scholen naar de tijdelijke locatie en terug verhuizen. Voor de aanpassingen van de tijdelijke huisvesting, het vervoer- en de verhuiskosten van en naar de tijdelijke huisvesting verzoeken wij uw raad in het Programma onderwijshuisvesting 2021 een exploitatiebudget van €150.000,- beschikbaar te stellen (dit is reeds opgenomen in het totaal exploitatie budget Programma onderwijshuisvesting 2021 ad € 808.300,-).

Bouwkundige aanpassing GBS de Poort

De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht voor het bieden van passende huisvesting. Gelet op de werkzaamheden ten behoeve van de versterking en het dalende leerlingenaantal dient de school met het pluspakket toekomstbestendig te worden aangepast. De kosten voor de bouwkundige versterking zijn voor rekening van de NCG. De bouwkundige verkleining van de school is voornamelijk geraamd op €450.000,-. Dit valt niet onder de versterkingsoperatie en komt daarmee voor rekening van de gemeente. Momenteel vindt er overleg plaats over wie welk deel van de kosten voor de verkleining moet betalen. Voornamelijk nemen we de kosten voor de verkleining op in het Programma onderwijshuisvesting 2021. De afrekening vindt plaats op basis van werkelijke kosten.

Extra compensatie gestegen bouwkosten

Eind 2019 heeft het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) besloten om de gemeenten die aan het scholenprogramma deelnemen te compenseren voor de gestegen bouwkosten. Voor de gemeente Groningen is dat een extra bijdrage van € 372.000,-. Het ministerie is nog met de stuurgroep van het scholenprogramma in gesprek over het type uitkering. Op basis van het type uitkering kan er een verdeling plaatsvinden over de scholen die zijn opgenomen in het scholenprogramma waarbij het doel is om de middelen voor de gestegen bouwkosten terug te laten vloeien in het budget Onderwijshuisvesting.

Kader

- Wet op het primair onderwijs (WPO)
- Wet op de expertisecentra (WEC)
- Wet op het voortgezet onderwijs (WVO)
- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Groningen.

- Beleidsregel bekostiging lokalen bewegingsonderwijs Gemeente Groningen.
- Programmaplan huisvesting scholen gemeente Ten Boer

Programma en Overzicht, rollen gemeente en schoolbesturen

De gemeente heeft een in de wet vastgelegde rol in het beschikbaarstellen van de (middelen voor) huisvesting van scholen voor basis-, speciaal- en voortgezet onderwijs. De gemeente is samen met de schoolbesturen verantwoordelijk voor goede schoolgebouwen waarin het prettig is om te leren en te werken.

De verschillen in rollen en verantwoordelijkheden van de gemeente en schoolbesturen zijn gedetailleerd vastgelegd in de onderwijswetgeving (WPO, WVO en WEC) en in de gemeentelijke Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs. De bekostiging van de exploitatie van de onderwijshuisvesting loopt deels rechtstreeks via de schoolbesturen als onderdeel van de lumpsum bekostiging door het Rijk. En deels – voor wat betreft de investeringen in (vervangende) nieuwbouw via de gemeente, waarvoor de gemeente middelen van het Rijk ontvangt via het Gemeentefonds. Beide partijen (gemeente en schoolbesturen) hebben een eigen verantwoordelijkheid als het gaat om de bekostiging en de uitvoering van het onderhoud, beheer en de exploitatie van de onderwijshuisvesting.

Via een stelsel van criteria ontvangt de gemeente een algemene uitkering van het Rijk, het zogenoemde Gemeentefonds. Dit is een algemene uitkering, waarmee de gemeente haar eigen beleidsprioriteiten kan stellen.

De gemeente heeft op grond van de wet de zorgplicht voor de huisvesting van scholen (primair-, speciaal- en voortgezet onderwijs). In essentie betekent dit, dat er door de gemeente voldoende middelen beschikbaar moeten worden gemaakt waarmee nieuwe schoolgebouwen kunnen worden gerealiseerd en oude schoolgebouwen kunnen worden vervangen. De verantwoordelijkheden van de gemeente voor wat betreft onderwijshuisvesting kunnen worden samengevat in:

- vervanging
- nieuwbouw
- uitbreiding en tijdelijke huisvesting
- eerste inrichting
- herstel van constructiefouten
- vergoeding van schade als gevolg van bijzondere omstandigheden
- vergoeding van de OZB

Als onderdeel van de lumpsum financiering vanuit het Rijk ontvangt het schoolbestuur onder anderen een genormeerde vergoeding voor onderhoud, aanpassingen, energieverbruik en schoonmaak. De schoolbesturen dienen het onderhoud te bekostigen voor het gebouw en het terrein als het gaat om:

- het onderhoud van de binnenkant
- het buitenonderhoud
- het herstelonderhoud
- (functionele) aanpassingen
- vervanging van leer- en hulpmiddelen

De besteding en verdeling van deze lumpsum middelen is een bestuurlijke keuze van de scholen (verantwoordelijkheid) en daarmee een belangrijk onderdeel van de autonomie van een schoolbestuur.

Argumenten en afwegingen

Schoolbesturen kunnen voor de huisvesting van het onderwijs voorzover het de verantwoordelijkheid van de gemeente betreft via het Digitaal Onderwijs Loket een aanvraag doen voor een voorziening onderwijshuisvesting. In artikel 2 van de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Groningen (verder te noemen de verordening) en artikel 3 van de beleidsregel bekostiging lokalen bewegingsonderwijs gemeente Groningen (verder te noemen de beleidsregel) zijn de voorzieningen omschreven waarvoor de schoolbesturen een aanvraag bij de gemeente kunnen doen. De gemeente toetst de aanvragen vervolgens aan de criteria van de verordening en de beleidsregel.

- Het *Programma* bevat ingediende aanvragen voor onderwijshuisvesting waarop de gemeente voornemens is positief te reageren.
- Het *Overzicht* bevat de aanvragen die de gemeente voornemens is af te wijzen, waarbij tevens de afwijzingsgrond wordt aangegeven.

Het volledige Programma en Overzicht onderwijshuisvesting 2021 is toegevoegd als bijlage, met daarin per aangevraagde voorziening een korte toelichting.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

Gemeente en schoolbesturen voeren regelmatig het wettelijk verplichte Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) over onderwijshuisvesting. In Groningen vindt dat plaats in het Breed Besturen Overleg (BBO). Daarnaast is er bilateraal overleg tussen de individuele schoolbesturen en gemeente over de ingediende aanvragen en de voorgenomen beslissingen daarop. Het is niet altijd mogelijk om op alle onderdelen overeenstemming te bereiken.

Het Programma en Overzicht onderwijshuisvesting 2021 is onder andere op 19 augustus en op woensdag 21 oktober besproken in de werkgroep huisvesting onderwijs (WHO) en daarna schriftelijk aan het BBO voorgelegd voor reactie.

Financiële consequenties

Investerings

Investerings kunnen worden geactiveerd, waarna de kapitaalslasten en overige zakelijke lasten structureel worden. Voor zover dat nu nog niet bekend is hebben we een inschatting gemaakt van het moment van de realisatie van de nieuwe projecten. Op basis hiervan hebben wij de rentelasten berekend voor zover de realisatie in 2021 gaat plaatsvinden. De afschrijving van de investeringen start - conform de financiële verordening - in het eerstvolgende jaar na gereedmelding van de projecten.

Exploitatie

Aanvragen waarvan de kosten niet kunnen worden geactiveerd vallen onder de exploitatie. De aanvragen van schoolbesturen hiervoor betreffen onder anderen: onderhoud van gymzalen, aanhuur van tijdelijke leslokalen, huur sportterrein voor bewegingsonderwijs en sanering van asbest.

Pluspakket:

De middelen vanuit het Pluspakket worden verspreid over 19 jaar beschikbaar gesteld door het Rijk in de periode 2017 t/m 2035. Deze middelen worden jaarlijks toegevoegd aan de reserve Scholenfonds Ten Boer. Wanneer de beschikbaar gestelde kredieten zijn afgerond worden de kapitaallasten vanaf dat moment onttrokken aan deze reserve. De reserve is over de gehele looptijd voor het volledige Pluspakket toereikend.

Totaal aangevraagde voorzieningen

De totale omvang van het Programma onderwijshuisvesting 2021 bedraagt € 1.785.100,-. Daarvan heeft € 976.800,- betrekking op investeringen in economisch nut met specificatie nieuwbouw en uitbreiding. De rest: € 808.300,- betreft eenmalige uitgaven en periodiek terugkerende lasten waarvan het volledige bedrag gedekt wordt in de begroting 2021.

De onderstaande tabel geeft een onderverdeling van het Programma onderwijshuisvesting 2021 met de toegekende voorzieningen weer naar exploitatie en investering.

Voorziening Verordening	Fin. Categorie	Som van Exploitatie '21	Som van Investerings '21	Som van Totaal	Som van Kapitaallasten
≡ 2.a.3 Ingebruikname gebouw	Nieuwbouw/ uitbreiding	50.000	72.600	122.600	4.864
≡ 2.a.4 (Ver)plaatsing tijdelijke lokalen	Huur	468.200	-	468.200	-
≡ 2.a.6 Eerste inrichting OLP/Meubilair (S)BO of SO/VSO	OLP en/ of Meubilair	13.200	360.300	373.500	42.155
≡ 2.a.8 Medegebruik	Huur	27.900	-	27.900	-
≡ 2.b Herstel constructiefouten	Herstel constructie/ Schade	57.600	-	57.600	-
≡ 2.d Huur sportvelden (VO)	Huur sportvelden	31.800	-	31.800	-
≡ 2.a.3 Ingebruikname gebouw	Nieuwbouw/ uitbreiding	159.600	-	159.600	-
≡ 2.a.2 Uitbreiding (tijdelijk en permanent gebruik)	Nieuwbouw/ uitbreiding	-	478.600	478.600	28.945
≡ 2.a.6 Eerste inrichting OLP/Meubilair (S)BO of SO/VSO	OLP en/ of Meubilair	-	65.300	65.300	7.640
Eindtotaal		808.300	976.800	1.785.100	83.604

Indexering

De (norm)vergoedingen die in 2021 beschikbaar worden gesteld, die behoren bij de toegekende voorzieningen zijn gebaseerd op de prijsontwikkeling op basis van de in de verordening – bijlage IV – omschreven systematiek van prijsbijstelling. De toegekende voorzieningen zijn derhalve inclusief indexering.

Begrotingswijziging

Begrotingswijziging Investerings 2020

Programma en Overzicht onderwijshuisvesting 2021

Betrokken directie(s)	Vastgoedbedrijf
Titel Raads- / Collegevoorstel	Programma en Overzicht onderwijshuisvesting 2021
Besluitvorming (orgaan + datum)	Raad
Incidenteel / Structureel	I
Looptijd	2021-2022
Soort wijziging	Investing

Financiële begrotingswijziging						Bedragen x 1.000 euro	
Programma	Deelprogramma	Directie	I/S	Lasten	Baten	Saldo te activeren	
03. Onderwijs	03.1 Onderwijskansen	Vastgoedbedrijf	I	977		977	
03. Onderwijs	03.1 Onderwijskansen	Vastgoedbedrijf	I	655		655	
TOTALEN BEGROTINGSWIJZIGING				1.632	0	1.632	

Inhoudelijk toelichting op de begrotingswijziging

Wij stellen uw raad voor om voor de uitvoering van het Programma onderwijshuisvesting 2021 een krediet voor investeringen van € 976.800,- beschikbaar te stellen. Voor de werkzaamheden die vallen onder uitvoering van het pluspakket een krediet van € 654.652,- beschikbaar te stellen.

Overige consequenties

Niet van toepassing.

Vervolg

In het Programma is aangegeven welke voorzieningen worden toegekend met het bijbehorende bedrag. De toegekende voorzieningen zijn voorzien van een korte omschrijving. Op elke aangevraagde voorziening die in het Programma wordt toegekend volgt na beschikbaarstelling van het geld door uw raad, een beschikking met een toelichting en de voorwaarden waaronder deze voorzieningen worden toegekend. Bij de afrekening van de toegekende voorzieningen controleert de gemeente of deze zijn uitgevoerd conform de voorwaarden in de beschikking.

In het Overzicht is aangegeven waarom wordt voorgesteld de aanvraag voor een voorziening af te wijzen. We verwijzen daarbij naar het door uw raad vastgestelde IHP of het betreffende artikel uit de Verordening en eventueel relevante wetgeving. Ook voor de op het Overzicht geplaatste aanvragen volgt een beschikking met een nadere toelichting.

Tegen de beschikkingen kunnen schoolbesturen bezwaar maken volgens de daarvoor geldende procedure.

Lange Termijn Agenda

December 2020

**Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,**

**burgemeester,
Koen Schuiling**

**secretaris,
Christien Bronda**

Dit raadsvoorstel is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.